

Anmälan mot Pensionsmyndigheten m.fl. om bl.a. långsam handläggning i ett ärende om omprövning av ett beslut om ålderspension

Anmälan

I en anmälan, som kom till JO den 27 april 2010, klagade AA på handläggningstiden i ett ärende om omprövning av ett beslut om ålderspension. Han anförde bl.a. att han efter fem månader ännu inte hade fått något besked i ärendet och att det hade varit svårt att komma i kontakt med Försäkringskassan så länge ärendet fanns hos dem och därefter även med Pensionsmyndigheten.

Utredning

Ärendet remitterades till Pensionsmyndigheten som anmodades att yttra sig över det som AA anförde.

I sitt remissvar den 2 juli 2010 anförde Pensionsmyndigheten, genom generaldirektören BB, följande.

Bakgrund

Pensionsmyndigheten bildades den 1 januari 2010, genom att pensionsdelarna i Försäkringskassan slogs samman med Premiepensionsmyndigheten (PPM). Vårt uppdrag är att administrera och betala ut den allmänna pensionen, men också att ge såväl generell som individuell information om pensionen.

Myndigheten är uppdelad på sex avdelningar och ett antal staber. Varje avdelning är indelad i enheter. Avdelningen leds av en avdelningschef, som också ingår i myndighetens ledningsgrupp. Varje enhet leds i sin tur av en enhetschef.

Omprövning av ärenden om ålderspension handläggs av Pensionsmyndighetens omprövningsenhet på juridikavdelningen. Vid enheten arbetar i dag 14 personer med handläggning av omprövningsärenden.

I samband med att Pensionsmyndigheten bildades den 1 januari 2010 tog myndigheten över ungefär 2 000 omprövningsärenden från Försäkringskassan. Detta har påverkat Pensionsmyndighetens handläggningstider avseende såväl de omprövningsärenden som hittills kommit in under 2010 som de ärenden som kommit in före 2010 och som övertagits av oss. Vid årsskiftet var handläggningstiden på Försäkringskassan för ett ärende om omprövning av ålderspension igenomsnitt sju-nio månader. Bland de ärenden som då togs över, fanns dock ärenden med en handläggningstid på upp till tio månader. Sedan årsskiftet har handläggningstiderna successivt minskat. När AA:s ärende omprövades i maj 2010 var den genomsnittliga handläggningstiden cirka fem månader. I mitten av juni 2010 var den genomsnittligahandläggningstiden drygt fyra månader.

För att klara av att arbeta bort de ärendebalanser som vi övertagit, beslutade vi i slutet av januari 2010 att starta ett så kallat avverkningsprojekt. Ett tjugotal jurister projektanställdes därför från och med mitten av april för att under 2010 avgöra samtliga omprövningsärenden som kommit in före 2010 samt de cirka 8 000 återkravsärenden som också tagits över från Försäkringskassan. Enligt den senaste prognosen kommer projektet att ha avgjort samtliga omprövningsärenden senast under september månad 2010. För att ytterligare förstärka omprövningsenheten, har nyligen inletts ett arbete med att rekrytera tre omprövare. Enhetens mål är att beslut i ett omprövningsärende ska fattas inom 30 dagar från det att en begäran om omprövning kom in till Pensionsmyndigheten.

Utredning

AA ansökte om allmän ålderspension hos Försäkringskassan från och med september 2008. Försäkringskassan fattade ett slutligt beslut om ålderspension den 21 oktober 2009.

I en skrivelse som kom in till Försäkringskassan den 3 december 2009, begärde AA omprövning av beslutet. Han yrkade i sin skrivelse att han skulle beviljas ålderspension med ett högre belopp än det beslutet medgav. Som skäl angav han att den beviljade ålderspensionen var för låg i förhållande till det antal år han har förvärvsarbetat. I skrivelsen begärde AA också en utförlig beräkningskalkyl av pensionen så att han själv skulle kunna bedöma om den beslutade pensionen var korrekt. AA har arbetat i såväl Storbritannien som Sverige och ville få bekräftat att Försäkringskassan i beslutet om allmän ålderspension beaktat den arbetade tiden i Storbritannien.

Den 12 december 2009 skickade Försäkringskassan ett bekräftelsebrev till AA. I brevet informerades AA om att Försäkringskassan tagit emot hans begäran om omprövning samt att Försäkringskassan inte kunde ge besked om när omprövningen kunde beräknas leda till beslut.

AA skickade ett e-postmeddelande till Pensionsmyndigheten den 27 april 2010 för att höra hur det gick med hans begäran om omprövning. Meddelandet vidarebefordrades till omprövningsenheten. Istället för att först svara på meddelandet, omprövade enheten den 7 maj 2010 beslutet om ålderspension. Vid denna omprövning fann omprövningsenheten inte skäl att ändra beslutet från den 21 oktober 2009.

Den 1 juni 2010 kom AA in med ett överklagande av Pensionsmyndighetens beslut om omprövning. Ärendet överlämnades till förvaltningsrätten den 17 juni 2010.

Pensionsmyndighetens inställning

Av utredningen framgår att AA:s begäran om omprövning kom in till Försäkringskassan den 3 december 2009. Beslut fattades först den 7 maj 2010, det vill säga drygt sex månader senare. Myndigheten konstaterar att handläggningen av hans begäran har varit alltför långsam. Beslutet borde i vart fall ha fattats inom 30 dagar från det att ärendet kom in till Pensionsmyndigheten.

Att det tagit fem månader för Pensionsmyndigheten att besluta om omprövning är inte acceptabelt men kan förklaras av den relativt stora ärendebalans som tagits över från Försäkringskassan vid årsskiftet 2009/10. Vi ser allvarligt på de långa handläggningstider som fortfarande finns och har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med dem. Vi bedömer att handläggningstiderna kommer att vara fortsatt långa under de närmaste månaderna, men att de successivt minskar till att senast vid årsskiftet 2010/2011 vara som längst 30 dagar.

AA gavs tillfälle att kommentera remissvaret.

Bedömning

Det är av rättssäkerhetsskäl av största betydelse att en enskild inom rimlig tid får möjlighet till domstolsprövning av en myndighets beslut. Jag vill i detta sammanhang framhålla att den försäkrade har rätt att inom skälig tid få sin sak prövad av

domstol (se artikel 6:1 i den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna). En utdragen omprövningsprocess hos Pensionsmyndigheten fördröjer den försäkrades rätt till domstolsprövning.

Av utredningen framgår att AA:s begäran om omprövning kom in till Försäkringskassan den 3 december 2009 och övertogs av Pensionsmyndigheten den 1 januari 2010 när den myndigheten bildades. Beslut i ärendet fattades den 7 maj 2010. Den sammanlagda handläggningstiden uppgick således till drygt sex månader, varav fem månader hos Pensionsmyndigheten. En så lång handläggningstid är inte acceptabel. Pensionsmyndigheten förtjänar kritik för det dröjsmål som uppkommit hos myndigheten.

Beträffande det som AA har anfört om svårigheterna med att komma i kontakt med Pensionsmyndighetens personal nöjer jag mig med att hänvisa till tidigare ärenden (dnr 1379-2010, dnr 1704-2010 och dnr 1997-2010), med beslutsdatum den 9 september 2010, där jag kritiserat Pensionsmyndigheten för bristande tillgänglighet.

Det som AA har anfört i övrigt föranleder inte något uttalande eller någon åtgärd från min sida.

Ärendet avslutas.